

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra společenských věd

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Veronika Černochová

Dějiny školství v obci Veřovice

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci na téma "Dějiny školství v obci Veřovice" vypracovala samostatně pod dohledem vedoucího bakalářské práce Mgr. Pavla Krákory, Ph.D., a uvedla jsem všechny použité prameny a zdroje.

V Olomouci dne:

.....

podpis

Poděkování

Děkuji Mgr. Pavlu Krákorovi, Ph.D. za odborné vedení bakalářské práce a konzultace. Poděkování patří mé rodině a přátelům, kteří mě podporovali nejen při psaní této práce, ale i po celou dobu mého studia.

Obsah

Úvod	5
1 Dějiny českého školství.....	6
2 Obec Veřovice.....	11
2.1 Základní geografické údaje	11
2.2 Symboly obce	11
2.3 Historie obce.....	11
2.4 Současnost obce.....	14
2.5 Kostel Nanebevzetí Panny Marie	15
2.6 Kříže	16
2.7 Železnice.....	17
3 Spolky v obci.....	19
3.1 Sbor dobrovolných hasičů	19
3.2 Jednota orel.....	20
3.3 AFC Veřovice.....	21
3.4 Český svaz včelařů	22
3.5 Lyžařský klub	22
3.6 Myslivecké sdružení	23
3.7 Kynologický klub	23
3.8 Český zahrádkářský svaz.....	24
3.9 Klub důchodců.....	25
4 Dějiny školství v obci Veřovice	26
4.1 Historie školství v obci do roku 1877.....	26
4.2 Historie školství v obci do roku 1945.....	26
4.3 Historie školství v obci do roku 1989.....	32
4.4 Školství od roku 1989 až po současnost.....	36
Závěr.....	39
Seznam zkratk	40
Seznam použitých zdrojů	41
Přílohy	42
ANOTACE.....	46

Úvod

Bakalářská práce je zaměřena na téma týkající se vývoje školství v obci Veřovice. Ve Veřovicích bydlím celý svůj život a také jsem zde devět let navštěvovala místní základní školu, již je převážná část mé bakalářské práce věnována.

Cílem mé práce bylo podat ucelený obraz vývoje školství ve Veřovicích v historickém kontextu a rovněž sepsat základní informace o samotné obci, jejím vývoji, památkách a spolcích.

V první kapitole jsem nastínila základní vývoj školství v českých zemích od počátku až po současný stav školství. Poté jsem se zabývala samotnou obcí Veřovice. Nejdříve jsem se zaměřila na základní údaje o obci, následně jsem se věnovala symbolům obce, její historii a současnosti, železnici a památkám jako jsou kostel Nanebevzetí Panny Marie nebo kříže, kterých je v obci několik. V další kapitole jsem se věnovala spolkům, které jsou v obci velmi důležité a které se podílejí na společenském životě obyvatel Veřovic. Spolková činnost je úzce spjata i se školstvím v obci. Poslední kapitola se zabývá samotným školstvím ve Veřovicích. Vývoj školství jsem rozčlenila podle významných let týkajících se samotné školy nebo podle důležitých historických mezníků. Zaměřila jsem se na podstatné události v obci a také na historické události a jejich dopad na školství ve Veřovicích. Krátce jsem se zmínila i o současném stavu školy. Dějiny školství v obci jsem popisovala chronologicky a snažila jsem se zaznamenat nejpodstatnější informace a události.

Čerpala jsem z obecních a školních kronik, které jsou zdigitalizované na webových stránkách Státního okresního archivu Nový Jičín, který spadá pod Zemský archiv v Opavě. Vycházela jsem rovněž z nejrůznějších almanachů a sborníků, které byly vydány k výročí založení obce nebo školy. Některé informace o obci a škole jsem získala z materiálů, které mi poskytla samotná obec. Také jsme čerpala z internetových stránek jednotlivých obecních spolků. Analyzovala jsem pověsti, které byly sepsány panem Ladislavem Bartoněm a které nastiňují zajímavé poznatky a dokreslují informace týkající se Veřovic.

1 Dějiny českého školství

První projevy vzdělanosti na našem území bychom mohli najít v době Velké Moravy, tedy zhruba v necelé polovině 9. století. Na žádost knížete Rostislava přišli v roce 863 na Moravu slovanští věrozvěstové Konstantin a Metoděj, kteří zde šířili křesťanství a také zde působili jako „první národní učitelé“. Podle archeologických nálezů první slovanské školy na území Velké Moravy vznikly s největší pravděpodobností v Sadech u Uherského Hradiště a na hoře sv. Klimenta u Osvětiman. Kolem roku 890 vznikla na Pražském hradě škola, která měla nahradit školy Velké Moravy. Vzniklo zde sídlo slovanských kněží a podle legend se v této škole kníže Václav naučil staroslověnské písmo a jazyk. Ve středověku byly zakládány klášterní, katedrální a farní školy. Farní školy byly považovány za nejnižší typ.¹

Středověk je typický zakládáním univerzit. 26. ledna 1348 bylo papežem Klimentem VI. prostřednictvím buly dáno svolení o zřízení univerzity v Praze. Karel IV. 7. dubna téhož roku vydal zakládací listinu, na jejímž základě vznikly čtyři fakulty – artistická (základní), medicínská, právnická a teologická. V roce 1360 se ustálilo rozdělení dle národů na český, bavorský, polský a saský. Ovšem v roce 1409 byl vydán Dekret kutnohorský, kterým se toto rozdělení změnilo, Češi získali tři hlasy, zatímco cizí národy jen jeden hlas. To mělo za následek, že mnoho německých studentů odešlo na univerzitu do Lipska. Vyučování na univerzitě se řídilo sedmerem svobodných umění. Během 15. století postupně zanikaly všechny fakulty pražské univerzity. V roce 1621 reorganizovali univerzitu jezuité, která zůstala v jejich držení až do roku 1773, kdy byl řád zrušen.²

Na vzdělání ve středověku se podílela církev. U nás byla církev kritizována Tomášem ze Štítného, Matějem z Janova, Jeronýmem Pražským a zejména Janem Husem. Během reformace a husitských válek se vývoj školství pozastavil, zanikaly klášterní školy a byla omezena i činnost pražské univerzity. Husitství chtělo poskytnout vzdělání v mateřském jazyce všem lidem, včetně dívek a žen. Jednota bratrská se stala významnou podporou reformačního hnutí u nás.³

Humanismus v českých zemích se odrazil především ve vyšším školství. Humanismus spěl k osvojení výchovy a vzdělání, které bylo velmi silně podřízeno církvi, a taktéž

¹ KRÁLÍKOVÁ, Marie, Josef NEČESANÝ a Václav SPĚVÁČEK. *Nástin vývoje všeobecného vzdělání v českých zemích*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1977, s. 12–13.

² SOMR, Miroslav. *Dějiny školství a pedagogiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987, s. 33.

³ Tamtéž, s. 35–36.

vyzvedával harmonický rozvoj osobnosti, jak po stránce duševní, tak po stránce tělesné. Velký význam při šíření vzdělanosti měl vynález knihtisku. Pobělohorské období v českých zemích znamenalo zastavení bratrského školství a jakéhokoliv vývoje myšlení a věd.⁴

V 17. století působil v českých zemích významný myslitel a vychovatel Jan Amos Komenský. Mezi jeho nejznámější díla patří *Velká didaktika*, *Labyrint světa a ráj srdce*, *Dveře jazyků otevřené*, *Svět v obrazech* nebo *Obecná porada o nápravě věcí lidských*. Komenský zdůrazňuje pansofii neboli vševědu, která by zahrnovala všechny poznatky lidstva. Kládl důraz na to, aby se děti učily všemu. Podle Komenského existují tři cíle výchovy: poznat sebe a svět, ovládnout sebe a povznést se k Bohu. Nutné je postupovat od snazšího k složitějšímu. To, co se žáci naučí, by měli využít ve svém životě. Pro Komenského je nezbytné neustálé opakování, zkoušení a procvičování. Hlavní zásada je princip názornosti, což znamená, že při poznávání mají nejdůležitější roli lidské smysly. Podstatný pro Komenského byl zdravý tělesný rozvoj žáků. Žáci by měli vést uspořádaný způsob života, měli by mít vydatnou stravu, střídat práci s tělesnými cvičeními a odpočinkem a samozřejmě dbát na hygienu těla. Komenský jako první vytyčil pojem školního roku a školních prázdnin, zavedl školní týden s určitým počtem vyučovacích hodin a ustálil to, že jeden učitel může vyučovat více žáků.⁵

Vývoj školství v počáteční době kapitalismu se vyznačuje rozporem mezi náboženstvím a církví na jedné straně a novými požadavky na výchovu a vzdělávání na straně druhé. Tento rozpor byl nakonec překonán a dospěl k rozšiřování nároků na všeobecné vzdělání, hlavně na základní, a rozlišování středního vzdělání podle nových potřeb.⁶

Za vlády Marie Terezie a Josefa II., jako v dalších zemích, se i u nás postupně feudalismus rozpadal a začal proces národního obrození. Na přání Marie Terezie organizoval školství v Rakousku zaháňský opat Jan Ignác Felbiger, který vytvořil v roce 1774 Všeobecný školní řád. Tento školní řád byl základem rakouského elementárního školství a platil téměř 100 let. Všeobecný školní řád zavedl povinnou školní docházku a elementární školy dělil na tři druhy: triviální, hlavní a normální. Triviální školy se budovaly hlavně na venkově a kromě náboženství se zde učilo čtení, psaní a počítání. Hlavní škola se nacházela v každém krajském

⁴ KRÁLÍKOVÁ, Marie, Josef NEČESANÝ a Václav SPĚVÁČEK. *Nástin vývoje všeobecného vzdělání v českých zemích*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1977, s. 17–19.

⁵ ŠTVERÁK, Vladimír. *Stručné dějiny pedagogiky: vysokoškolská příručka pro studenty vysokých škol připravujících učitele*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983, s. 90–98.

⁶ KRÁLÍKOVÁ, Marie, Josef NEČESANÝ a Václav SPĚVÁČEK. *Nástin vývoje všeobecného vzdělání v českých zemích*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1977, s. 23–24.

městě. Vedle učiva, které odpovídalo učivu na triviálních školách, se zde probíraly základy latiny, dějepisu, zeměpisu, přírodopisu, kreslení, geometrii a taky základy hospodářství a průmyslu. V hlavním městě země se nacházela škola normální, která žáky připravovala na učitelství a občanská povolání, ale taky na studium na gymnáziích. Školní povinná docházka byla podle Všeobecného školního řádu šestiletá. Bylo povinností, aby děti navštěvovaly školu od 6 do 12 let. Nedostatečná docházka dětí do škol se měla přísně trestat. Na elementární školství v té době měla vliv i církve.⁷

Na konci 18. století rychle vzrostl počet škol. Za nástupce Jana Ignáce Felbigera bývá označován Ferdinand Kinderman, který se zajímal o rozvoj nižších škol, dbal o vydávání učebnic. Prosadil industriální výuku, která měla dětem přinést určité profesionální dovednosti a připravit je na vykonávání daného zaměstnání. V období nástupců Josefa II. začaly být osvícenské ideje negovány. V roce 1805 vydala opravná dvorská studijní komise nový školní řád tzv. Schulkodex, který byl proti osvícenským reformám. V tomto kodexu je vyzvedávána myšlenka, že Rakousko potřebuje dobré poddané, ne vzdělané lidi.⁸

V letech 1774–1848 se pro představitele učitelské generace ujal pojem „vlastenecký učitel“. V nejobecnějším slova smyslu byl vlastenecký učitel ten, který usiloval o českou národní školu. Mezi významné vlastenecké učitele patřili Josef Liboslav Ziegler, Jan Čechomil Formánek nebo Věnceslav Metelka z první generace, z druhé generace to byli Karel Slavoj Amerling, Jan Vlastimil Svoboda, Karel Alois Vinařický nebo Josef Bačkora. Karel Alois Vinařický se snažil o zavedení českého jazyka na školy všech stupňů. Jeho návrh se v té době neprosadil.⁹

V roce 1848 docházelo ke kritice školského systému, a tak vznikaly návrhy na reformu školství. Jeden z hlavních reformátorů českého školství v té době byl Karel Slavoj Amerling. Požadoval školní povinnou docházku pro děti od 6 do 14 let. Do školského systému zařadil veřejnou předškolní výchovu. Amerling se zasloužil o rozmach dívčího školství.¹⁰

14. května 1869 byl vydán základní školský zákon upravující elementární školství v Rakousku, tzv. Hasnerův zákon. Školy byly děleny na obecné a měšťanské. Vedle toho existovaly školy střední, které byly určeny pro děti ze středních a vyšších společenských

⁷ KRÁLÍKOVÁ, Marie, Josef NEČESANÝ a Václav SPĚVÁČEK. *Nástin vývoje všeobecného vzdělání v českých zemích*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1977, s. 25–27.

⁸ SOMR, Miroslav. *Dějiny školství a pedagogiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987, s. 155–158.

⁹ Tamtéž, s. 158–162.

¹⁰ ŠTVERÁK, Vladimír. *Stručné dějiny pedagogiky: vysokoškolská příručka pro studenty vysokých škol připravujících učitele*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983, s. 165–167.

vrstev, na rozdíl od škol obecných a měšťanských, které navštěvovaly děti proletariátu a venkovské chudiny. Novým zákonem došlo k zesvětštění a k zestátnění školství. Došlo k prodloužení povinné školní docházky z šestileté na osmiletou. Vydání zákona bylo v českých zemích vnímáno negativně, byl brán jako centralistický, germanizující a potlačující českou národnost. V roce 1883 došlo k novelizaci zákona. Byly zavedeny tzv. úlevy, které umožňovaly úlevy ve školní docházce. Tyto úlevy se týkaly dětí chudších lidí. Děti navštěvovaly školu jen část školního roku, dopoledne nebo jen některé dny v týdnu. Fakticky novelizace zkrátila školní docházku opět na šest let.¹¹

Ke konci 19. století se v českých zemích prosadily první dívčí střední školy, které jsou pokládány za výsledek boje žen o emancipace a rovnoprávnost. V roce 1890 bylo otevřeno první dívčí gymnázium v Rakousku nazvané Minerva, za jehož založení se zasloužila česká spisovatelka Eliška Krásnohorská.¹²

Další změna ve školství v nově vzniklém Československu nastala v roce 1922 vydáním tzv. malého školského zákona. Zavedl povinnou osmiletou školní docházku (týkalo se to i Slovenska), snížil počet žáků ve třídě, z náboženství se stal relativně povinný předmět, byly zavedeny nové předměty, například občanská výchova nebo výchova a ruční práce pro chlapce. Zajímavý pokus byly tzv. Pokusné diferencované školy měšťanské, které navrhl Václav Příhoda. První škola tohoto typu byla otevřena ve školním roce 1929/1930, časem jejich počet rostl. Pokusné diferencované školy měšťanské spojovaly studijní a praktickou výchovu.¹³

V období nacistické okupace musely vymizet demokraticky zaměřené tendence československého školství. Na podzim v roce 1939 byla zavedena povinná výuka německého jazyka na školách měšťanských a o rok později i na školách obecných. České školství se postupně redukovalo. V roce 1939 byly uzavřeny české vysoké školy. Od školního roku 1941–1942 zůstaly pouze dva typy středních škol: chlapecké a dívčí reálné gymnázium a klasické gymnázium pouze pro chlapce.¹⁴

Po skončení druhé světové války nastal okamžitý návrat k předválečnému školskému systému. Ve školství se začal klást důraz na vyučování ruského jazyka a začal se měnit

¹¹ SOMR, Miroslav. *Dějiny školství a pedagogiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987, s. 165–168.

¹² Tamtéž, s. 169.

¹³ KRÁLÍKOVÁ, Marie, Josef NEČESANÝ a Václav SPĚVÁČEK. *Nástin vývoje všeobecného vzdělání v českých zemích*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1977, s. 49.

¹⁴ SOMR, Miroslav. *Dějiny školství a pedagogiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987, s. 250–252.

celkový charakter školství. Prvním ministrem školství se stal Zdeněk Nejedlý. Po okupaci byla obnovena Univerzita Palackého v Olomouci, která byla v roce 1855 zrušena. Školský zákon z dubna 1948 zavádí jednotnou státní školskou soustavu. Povinná školní docházka byla stanovena na devět let. Československá jednotná státní škola se dělila do tří stupňů: škola národní (1.–5. postupný ročník), čtyřletá škola střední (6.–9. postupný ročník) a třetí stupeň představovaly školy povinné a výběrové.¹⁵

V roce 1953 byl vydán školský zákon, podle kterého bylo všeobecné vzdělání poskytováno na osmileté střední škole nebo na prvních osmi postupných ročnících jedenáctileté střední školy. Povinná školní docházka byla snížena na osm let.¹⁶

V prosinci 1960 byl schválen Zákon o soustavě výchovy a vzdělání (školský zákon), který zavedl povinnou devítiletou školní docházku a zčásti se odpoutal od sovětského modelu školství.¹⁷

Na začátku 70. let se začal obnovovat socialistický charakter školství. Školský zákon z roku 1978 zavedl desetiletou povinnou školní docházku. Žák absolvováním této školní docházky získal ne základní, ale střední vzdělání. Žák musel absolvovat základní školu a k tomu dva roky na určité střední škole. Poslední školský zákon, vydaný před rokem 1989, byl roku 1984. Nepřinesl žádné výrazné změny, jen zrušil základní devítiletou školu.¹⁸

Po roce 1989 české školství prošlo řadou změn. Byla zavedena devítiletá povinná školní docházka. Školy získaly určitou samostatnost v rozhodování o personálních, organizačních, finančních a kurikulárních věcech. Kromě státu se na financování škol podílejí i obce, rodiče nebo zaměstnavatelé a zřizovatelé nestátních škol. Vznikají víceletá gymnázia, nové druhy odborných škol a nové studijní obory. Školský systém nebyl zásadně změněn ani poté, co byl v roce 2004 vydán školský zákon. V roce 2007 byly zavedeny rámcové vzdělávací programy, které vymezují povinný obsah, rozsah a podmínky vzdělávání.¹⁹

¹⁵ ŠTVERÁK, Vladimír. *Stručné dějiny pedagogiky: vysokoškolská příručka pro studenty vysokých škol připravujících učitele*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983, s. 285–288.

¹⁶ ŠTVERÁK, Vladimír. *Stručné dějiny pedagogiky: vysokoškolská příručka pro studenty vysokých škol připravujících učitele*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983, s. 289.

¹⁷ VALÍŠOVÁ, Alena a Hana KASÍKOVÁ. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada, 2007, s. 85–86. ISBN 978-80-247-1734-0.

¹⁸ Tamtéž, s. 86–87.

¹⁹ Tamtéž, s. 87–89.

2 Obec Veřovice

2.1 Základní geografické údaje

Obec Veřovice se nachází v okrese Nový Jičín v Moravskoslezském kraji. Veřovice jsou asi 3 kilometry dlouhé a rozléhají se podél silnice z Nového Jičina do Frenštátu pod Radhoštěm. Vesnice se rozprostírá na horním toku řeky Jičínky, na úpatí Veřovických vrchů. Veřovické vrchy jsou tvořeny Velkým Javorníkem, Dlouhou, Krátkou, Hundorfem, Huštýnem a Trojačkou. Pouze Velký Javorník, Dlouhá a Krátká jsou v katastru obce. Na pravém břehu říčky Jičínky se nachází nižší pahorkatina, kterou tvoří kopce Pekla, Hyklův kopec, Borčí, Babinec a Štramberčák. Nadmořská výška obce je 417 m. n. m.²⁰

2.2 Symboly obce

Obec Veřovice neměla v minulosti svůj vlastní znak. Při vytváření obecního znaku a praporu se vycházelo z historické pečetní symboliky. Z první poloviny 18. století se dochoval doklad o užívání obecní pečeti. Pečeť byla červená a v pečetním poli byl znázorněn kráčeující beránek nesoucí přes rameno motyku. Beránek znázorňoval kromě obecného odkazu na pospolitost obce také vazbu k beskydskému regionu a pasteveckou činnost. Motyka jako zemědělský nástroj vyjadřovala tehdejší práci většiny veřovického obyvatelstva v polním hospodářství. Oficiální popis znaku je „v zeleném štítě stříbrná ovce držící zlatou motyku.“ Popis praporu zní „zelený list s bílou ovci držící žlutou motyku.“ Regionální vazbu k Beskydám značí zelená barva štítu. Symbolika obce Veřovice byla schválena 7. ledna 1998 Podvýborem po heraldiku Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.²¹

2.3 Historie obce

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1411. Podle Dr. Adolfa Turka obec Veřovice byla založena už roku 1293 (Wernsdorf), kdy došlo ke kolonizaci podél toku řeky Jičínky. Zakladatel obce není známý, někdy je jako zakladatel uváděn lokátor, který se jmenoval Werner a po kterém by mohla vesnice být pojmenována. Veřovice odpovídají

²⁰ *Obec Veřovice* [online, cit. 2018-11-16]. Dostupné z: <http://verovice.cz/detail-textu.php?id=28>.

²¹ *Veřovice 1411–2011*, Veřovice, 2011, s. 5–6.

lánové lesní vsi, která byla od druhé poloviny 13. století nejobvyklejším a hospodářsky nejvýnosnějším sídelním typem.²²

Veřovice náležely k štramberskému panství, jehož majitelem byl Lacek z Kravař. V roce 1410 v majetkovém seznamu pánů z Kravař se Verneřovice (tehdejší název pro dnešní obec Veřovice) se ještě neobjevovaly. V roce 1411, kdy Lacek I. pustil odúmrt' štramberskému hradu, jsou v latině zapsány Wiernierzowicz–Verneřovice. V roce 1441 byla osada Verneřovice vydrancována a zničena. Osadníci, kteří zde pobývali, se přestěhovali na druhou stranu kopce Babince a Borčího a usadili se na pravém břehu řeky Jičínky.²³

V roce 1533 bylo založeno nové novojičicko-štramberské panství a Veřovice byly jeho součástí. V roce 1558 novojičická obec koupila od Žerotínů toto panství, které bylo od tohoto okamžiku pod ochranou císaře Ferdinanda I. Po bitvě na Bílé hoře se panství dostalo do rukou jezuitů. V roce 1773, kdy Marie Terezie zrušila jezuitský řád, bylo město Nový Jičín vymaněno z poddanství, ale panství s Veřovicemi připadlo c.k.–Tereziánské akademii ve Vídni.²⁴

Během revolučního roku 1848 byla zavedena samospráva, a to hlavně v oblasti místní správy. V roce 1850 byl ve Veřovicích stanoven obecní úřad se starostou, třemi radními a čtrnácti členy obecního výboru.²⁵

Po vyhlášení mobilizace během první světové války muselo nastoupit přes 300 mužů z Veřovic, z nichž 60 zemřelo. Zemědělské přebytky musely být odváděny vojsku. V roce 1914 bylo přivedeno do Veřovic 40 ruských zajatců a 150 polských uprchlíků. V říjnu 1916 byly zkonfiskovány zvony a cínové píšťaly z varhan. Na památku vzniku Československé republiky a skončení války byla v roce 1918 zasazena Lípa Svobody. V roce 1923 byl u ní vystavěn kamenný pomník s pamětní deskou.²⁶

Rok 1928 byl pro obec velmi významný. 23. června 1918 obcí projížděl prezident Tomáš Garrigue Masaryk, ovšem zastavení v obci nebylo v jeho plánu. U Lípy Svobody se shromáždila většina obyvatel obce, včetně starosty Františka Bartoně. Místní děti a řídící pan učitel Hůlka se rozhodli, že ve Veřovicích aspoň na chvíli pana prezidenta zastaví. Děti utvořily přes cestu řetěz, který měl projíždějící auto zastavit, což se také podařilo. Pan

²² BESEDOVÁ, Božena. *Z historie obce Veřovice*. Praha, 2014, s. 5.

²³ *Kronika obce Veřovice*, 1998–2004, s. 3.

²⁴ CHOBOT, Karel. *Z minulosti obce Veřovice*, Veřovice, 1992, s. 5–7.

²⁵ Tamtéž, s. 17.

²⁶ *Obec Veřovice* [online, cit. 2018-11-16]. Dostupné z: <http://verovice.cz/historie-obce.php?page=prvni-svetova-valka>.

prezident se pozdravil s dětmi a na žádost řídicího učitele Hůlky se podepsal do školní kroniky. Poté pokračoval v jeho cestě do Frenštátu pod Radhoštěm.²⁷

V září 1938 byla ve Veřovicích vyhlášena mobilizace všech mužů do 40 let, muži nastoupili v plném počtu. Po Mnichovské dohodě muselo být pohraničí Československa odevzdáno Německu. Pohraničí bylo rozděleno na pět pásem a do pátého pásma byl zařazen i okres Nový Jičín, včetně severní části Veřovic. Hraniční čára byla ovšem upravena a Veřovice byly vráceny Československu. Ve Veřovicích bylo 42 osob (mužů i žen) vězněno a mučeno v různých koncentračních táborech, z toho 13 osob zemřelo. Nejčastější důvod věznění některých obyvatel Veřovic byl podporování partyzánů. 6. května 1945 byly Veřovice osvobozeny Rudou armádou. Při blížícím postupu Rudé armády na Ostravu, byl vypraven pro Němce evakuační vlak, který mezi Veřovicemi a Mořkovem vykolejil. Během této akce zemřelo 17 německých železničářů, 2 vojáci a mnoho lidí bylo zraněno. Na vykolejení tohoto vlaku se podíleli veřovičtí železničáři a partyzáni.²⁸

V únoru roku 1948 se k moci v Československu dostala Komunistická strana. Ve Veřovicích po únoru 1948 stoupl počet nových členů Komunistické strany Československa.²⁹

Ve Veřovicích bylo v roce 1952 založeno Jednotné zemědělské družstvo a celkově život v obci probíhal v duchu komunistického režimu.³⁰

V letech 1945–1988 se obyvatelé obce Veřovice podíleli brigádnicky na výstavbě a zvelebení obce. V roce 1946 byl vybudován místní rozhlas, v roce 1952 hřiště TJ Sokol, v roce 1955 požární dům, v roce 1961 veřejné osvětlení, v roce 1962 kulturní dům, v roce 1964 pět autobusových čekáren, v roce 1963 samoobsluha na dolním konci Veřovic, v roce 1971 obřadní síň, v roce 1972 zdravotní středisko, v roce 1974 mateřská škola, v roce 1977 smuteční síň, anebo v roce 1988 nákupní středisko. To jsou jen některé z mnoha investic, které byly v obci v těchto letech provedeny.³¹

²⁷ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2018-11-16]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=12983533398A11E4AC13D4BED9A45B4B&scan=25>.

²⁸ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2018-11-16]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=12983533398A11E4AC13D4BED9A45B4B&scan=37#scan36>.

²⁹ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2018-11-16]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=12983533398A11E4AC13D4BED9A45B4B&scan=56>.

³⁰ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2018-11-16]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=12983533398A11E4AC13D4BED9A45B4B&scan=70>.

³¹ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2018-11-16]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=8073B4703A5F11E4B1A0D4BED9A45B4B&scan=102>.

V červnu 1990 se konaly volby do zastupitelských orgánů obce. Největší počet hlasů získalo Občanské fórum. Místní národní výbor se mění na Obecní úřad.³²

17. listopadu 1992 se uskutečnilo znovuodhalení pamětní desky z první světové války u Lípy Svobody. Pomník byl v průběhu druhé světové války odstraněn obyvateli Veřovic, protože se báli, že by během války mohl být poničen. V době komunistického režimu žádný z představitelů obce neprojevil iniciativu obnovit historickou památku. Pomník byl v té době zlikvidován.³³

Na základě rozhodnutí Obecního zastupitelstva ve Veřovicích ze dne 31. ledna 1997 byl požádán heraldik pan Jan Tejkal o vypracování návrhů obecního znaku a praporu. Vycházel především z historické pečetní symboliky. Pan Jan Tejkal vypracoval celkem 6 variant obecního znaku a praporu. V dubnu 1997 byl Obecním zastupitelstvím schválen jeden z návrhů obecního znaku a praporu, které obec používá dodnes. Dne 12. května 1997 obec Veřovic zaslala žádost Podvýboru pro heraldiku Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky o schválení obecního znaku a praporu. Ten žádosti vyhověl 7. ledna 1998. V březnu 1998 převzal starosta obec Veřovice Bedřich Gold z rukou tehdejšího předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Miloše Zemana dekret o udělení znaku a praporu obci Veřovice. Dne 19. září 1998 proběhlo ve veřovickém kostele Nanebevzetí Panny Marie slavnostní vysvěcení obecních symbolů.³⁴

2.4 Současnost obce

V současné době je starostou obce Martin Fojtík a místostarostou František Černocho. Počet obyvatel v obci k 1. 11. 2018 činil 2021, z toho jsou 304 děti do 15-ti let, 852 mužů a 865 žen.³⁵

V roce 2018 byl dostavěn víceúčelový dům, jehož součástí jsou prostory pro obecní úřad, poštu a knihovnu.

³² *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2018-11-16]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=CC37DC9A3A6811E4B1A0D4BED9A45B4B&scan=18>.

³³ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2018-11-16]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=CC37DC9A3A6811E4B1A0D4BED9A45B4B&scan=70>.

³⁴ *Kronika obce Veřovice*, 1998–2004, s. 6.

³⁵ *Obec Veřovice* [online, cit. 2018-11-24]. Dostupné z: <http://www.verovice.cz/detail-textu.php?id=28>.

2.5 Kostel Nanebevzetí Panny Marie

O prvním kostele ve Veřovicích, který byl katolický, je zmínka v Deskách zemských v Olomouci z roku 1437. V 16. století většina obyvatel Veřovic byla protestantského vyznání, hlásili se k Moravským bratřím. V letech 1624–1626, v době protireformace, byli bratrští knězi vypuzeni jezuiti, kteří lid rekatolizovali. Mnoho lidí, v důsledku rekatolizace, obec opustilo.³⁶

V roce 1784 byl postaven katolický kostel a byl zde ustanoven farní úřad římsko-katolické církve s prvním kaplanem Otto Schindlerem. K stavbě tohoto kostela se váže jedna pověst, která je v obci velmi známá. Na výstavbě kostela se podílel jeden mladý kameník, za kterým chodila jeho žena s malým chlapečkem. Dítě zabalené v peřince nechávala v mechu, nedaleko stavby, a oběd nosila muži přímo na staveniště. Jednoho dne žena chlapečka v mechu nenašla. Oba rodiče začali okamžitě dítě hledat, ale bohužel našli jen roztrhanou peřinku. Dítě nejspíš odnesli vlci, kteří v té době žili v místních lesích. Na památku této události nechal vytesat z kamene pravděpodobně otec dítěte vlčí hlavu, která v tlamě drží dítě. Socha se dodnes nachází u farské zahrady.³⁷

K založení nynějšího veřovického kostela, který je zasvěcený Nanebevzetí Panny Marie, se váže další pověst. Za vlády Františka Josefa I. se veřovický purkmistr rozhodl vystavět v obci nový kostel, protože tehdejší starý dřevěný kostel byl zchátralý a také malý. Byla poslána žádost (v německém jazyce) o povolení stavby do Vídně. Stavba byla povolena, ale občané museli kostel vystavět na vlastní náklady. Došlo k omylu, neboť nákras plánu kostela ve Veřovicích (Wernsdorfu) byl zaslán do města Warnsdorfu v Čechách a ve Veřovicích se stavělo podle plánu z Warnsdorfu. Na omyl se přišlo, když už byl kostel skoro postavený, zbývala jen dostavět věž. Situace se už nedala řešit, jelikož kostel ve Warnsdorfu byl už postaven. V roce 1864, tedy o 10 let později, byla věž dostavěna, ale bez bání a věžních hodin, ty byly dodány až o 100 let později v roce 1954. Obec se může pyšnit velkým kostelem, který měl být postaven v městě Warnsdorf.³⁸

³⁶ BESEDOVÁ, Božena. *Z historie obce Veřovice*. Praha, 2014, s. 53–54.

³⁷ BARTOŇ, Ladislav. *Pověsti, povídky a legendy*. Štramberk, 2003, s. 107–108.

³⁸ Tamtéž, s. 177–178.

Kostel stojí na ose východ - západ, je dlouhý 50 metrů, široký 17,5 metrů a vysoký 55 metrů. Věž je od terénu 55 metrů vysoká. Kříž na věži, včetně podstavce, je vysoký 5 metrů.³⁹

2.6 Kříže

V obci se nachází několik křížů, některé z nich se nachází v blízkosti kostela, jiné byly postaveny na rozcestích.

Dva nejstarší kříže ve Veřovicích pochází z roku 1784. První z nich se nachází u hlavního vchodu kostela Nanebevzetí Panny Marie. Je vyroben z pískovce. V roce 1899 byl opraven, další oprava pak proběhla v roce 1956, kdy byl větrem rozlomen na dva díly. Druhý kříž stojí na zdejší hřbitově. Je kamenný a jeho oprava také proběhla v roce 1899.⁴⁰

Kříže se stavěly i na rozcestích a jejich úkolem bylo chránit poutníky a provazníky před různými neštěstími a nehodami, které je během jejich cestě mohly postihnout. U kříže se pozhelnali a pronesli „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus“. Muži u těchto křížů sjímali pokrývky hlavy. Takové kříže je možné naleznout ve Veřovicích dva. První z nich se nachází v dolní části obce na rozcestí, druhý zase naopak v horní části obce na odbočce cesty do Pádolí. Původně byly oba kříže vyrobeny ze dřeva, později byly vyměněny za litinové.⁴¹

Kříž, který se nachází v horní části obce, byl v roce 1890 nahrazen kamenným, který je tam dodnes a je 3,5 metrů vysoký. V roce 1891 byl posvěcen. V dolní části Veřovic byla na zchátralý litinový kříž uspořádaná sbírka a v roce 1908 byl na jeho místě postaven nový kamenný kříž, který je vysoký 3,2 metrů. Během dalších let byly na kříži provedeny drobné úpravy, protože byl poničen důsledkem několika dopravních nehod. Tento kříž byl vysvěcen v roce 2008.⁴²

Nejmladší z křížů se nachází u místní fary. Byl postaven jako pomník padlých vojáků v první světové válce. Postavit jej nechali pozůstalí těchto padlých v roce 1931. Kříž je kamenný, 3,5 metrů vysoký a byl vysvěcen v roce 1931. Na pomníku je uvedeno 54 jmen

³⁹ *Veřovice 1411–2011*, Veřovice, 2011, s. 11.

⁴⁰ Tamtéž, s. 13.

⁴¹ Tamtéž, s. 13.

⁴² Tamtéž, s. 14.

padlých vojáků, celkový počet je asi přes 60 vojáků. Někteří z nich neměli příbuzné, a proto je neměl, kdo na pomník zapsat a jejich jména na pomníku chybí.⁴³

2.7 Železnice

Stavba železniční tratě, která měla vést přes Veřovice, začala na jaře roku 1887. Tato trať vedla z Bystřice pod Hostýnem do Frýdlantu nad Ostravicí. Musely být vykoupeny pozemky, přes které měla trať vést. Někteří občané ovšem své pozemky prodat nechťeli, protože se báli, že kouř a pára mohly poničit úrodu nebo že od jiskření lokomotivy by mohlo chytout obilí a seno. Některým lidem také hrozilo, že jim půda bude vyvlastněna. Úhradu nákladů zajistila c. k. Severní dráha Ferdinandova. Samotnou stavbu měla na starost vídeňská firma Redlich a Berger, pro kterou pracovalo mnoho italských dělníků z Lombardsko-benátského království. Železniční trať byla 1. května 1888 odevzdána veřejné dopravě.⁴⁴

Železniční stanice ve Veřovicích byla postavena v roce 1887 firmou Gloz z červených pálených cihel. V době Rakouska-Uherska se stanice nazývala Wernsdorf–Veřovice. Součástí stanice v té době byly čtyři obytné domy, ze kterých strážníci řídili závory. Tyto obytné domy v dnešní době už neexistují, jelikož jsou závory automatizovány.⁴⁵

1. května 1888 přes stanici ve Veřovicích projel první vlak. Z tohoto dne se zachoval zápis ve veřovickém nářečí: „*Dyž ověňčená mašina přijížděla od Mořkova a z dálky bylo slyšet její funění, bylo vidět jak se z mašiny kouřilo a d'urami sršela pára na všechny strany. Ludi od štreky utíkali, aby jich to něopařilo. Když projížděla kolem kostela, začalo se zvonit a rochať z hmoždírů. Správce školy Josef Dušek než přijel vlak povídal dětem jakou důležitost má tato trať pro náš kraj.*“⁴⁶

Zprovoznění tratě Bystřice pod Hostýnem – Ostrava přimělo bratry Gutmanny, kteří byli vlastníky lomů a vápenek, postavit trať Štrambersk–Veřovice. Nejdříve se zamýšlelo postavit železniční trať Štrambersk–Mořkov, bylo by to ovšem velmi nákladné, a proto se od tohoto návrhu odstoupilo a prosadil se návrh železniční trati Štrambersk–Veřovice. V roce

⁴³ Tamtéž, s. 14.

⁴⁴ *Kronika obce Veřovice*, 1998–2004, s. 177.

⁴⁵ Tamtéž, s. 177.

⁴⁶ Tamtéž, s. 177–178.

1895 začala stavba této tratě. Stavbu prováděla firma Lindney company z Vídně. 28. června 1896 byla trať zprovozněna.⁴⁷

V květnu 1941 proběhla první jízda motorovým vlakem na trase Studénka–Veřovice. Tímto vlakem přijel ředitel a jeho spolupracovníci vojenské okupační a říšské celní správy, aby převzal trať Štramberk–Veřovice, která byla následně přejmenována na Standing–Stramberk–Wernsdorf. Od této doby po trati jezdí vlaky Studénka–Veřovice. Po osvobození v květnu 1945 zůstala dráha Studénka–Štramberk–Veřovice soukromou, avšak pod správou Vítkovických železáren. K zestátnění trati ze Studénky do Veřovic došlo v roce 1951 a stala se součástí Československých drah.⁴⁸

⁴⁷ Tamtéž, s. 178.

⁴⁸ *Veřovice 1411–2011*, Veřovice, 2011, s. 178.

3 Spolky v obci

3.1 Sbor dobrovolných hasičů

Dne 5. dubna 1873 byl vydán výnos zemského zákoníku, ve kterém bylo ustanoveno, že v každé osadě, která měla alespoň sto domovních čísel, měl být zřízen spolek dobrovolných hasičů. Na základě tohoto výnosu 19. července 1885 byl založen Spolek dobrovolných hasičů ve Veřovicích, který je nejstarším spolkem v obci.⁴⁹

Spolek byl začleněn pod župu kravařskou č. 2, ve které byly sdruženy sbory českých hasičů na Moravě. Spolek vznikl díky třem výrazným osobnostem v obci a to byli farář Josef Karhánek, starosta Josef Gruzman a učitel Josef Dušek ml., který se stal prvním velitelem veřovického hasičského sboru. Sbor měl v době svého založení 62 aktivních členů a 2 členy přispívající.⁵⁰

Sbor hasičů ve Veřovicích se od svých počátků plně rozvíjel. Hned v roce svého založení vznikla dvě družstva. První družstvo bylo družstvo lezců, kteří pracovali přímo u požárů a druhé družstvo tvořili stříkačníci, jejichž úkolem bylo dopravovat vodu k požáru. O rok později bylo ustanoveno ještě jedno družstvo a to družstvo strážců, kteří bděli nad pořádkem. V lednu 1886 veřovičtí hasiči uskutečnili svou první hasičkou zábavu a ze získaných peněz koupili první vybavení. Uniformy si hasiči museli kupovat sami. První zásah hasičů se odehrál v roce 1888. V letech 1893–1894 probíhala stavba hasičské zbrojnice, na které se podíleli i sami občané Veřovic.⁵¹

Hasiči se zapojili i do společenského života obce, každý rok pořádali a pořádají plesy a výlety. V roce 1905 byla založena hasičská dechovka, která byla první krojovanou dechovkou ve Veřovicích vůbec. Sbor si odsouhlasil, že člen, který utrpěl při službě úraz, dostane finanční podporu, v případě úmrtí člena sboru bylo přispěno na jeho pohřeb. Pokud člen neplnil své povinnosti, byl ze sboru vyloučen.⁵²

Během první světové války přišel sbor o dvě třetiny svých členů, proto chlapi z řady dorostů absolvovali výcvik a nastoupili na místa svých kolegů, kteří bojovali ve válce. Sbor mohl nadále vykonávat svou činnost. V této době se rozpadla hasičská dechovka.⁵³

⁴⁹ *Veřovice 1411–2011*, Veřovice, 2011, s. 32.

⁵⁰ Tamtéž, s. 33.

⁵¹ Tamtéž, s. 33.

⁵² Tamtéž, s. 34.

⁵³ Tamtéž, s. 34.

Zakoupením motorové stříkačky v roce 1933 se usnadnila práce hasičů. K obsluze této stříkačky postačil jeden člověk, jelikož se voda do hadic nemusela pumpovat ručně, jak tomu bylo dříve a bylo k tomu zapotřebí čtyř lidí.⁵⁴

V době druhé světové války byla činnost sboru utlumena. Po osvobození byl počet členů navýšen z řad žen a dětí. Název sboru byl změněn na Svaz požární ochrany, který se používal až do roku 1989. V letech 1952–1954 byla postavena nová požární zbrojnice, která je používána dodnes, ale během let prošla řadou oprav. Od padesátých let probíhaly nejrůznější soutěže, kterých se veřovičtí hasiči účastnili a mnohdy obsadili stupně vítězů. I v současnosti probíhají soutěže, kterých se hasiči účastní. Pod sborem byl založen ochotnický spolek, který ale už v současnosti nefunguje.⁵⁵

Sbor dobrovolných hasičů v současné době pořádá akce jako tradiční ples, hasičský výlet nebo hasičské zábavy.

3.2 Jednota orel

Tělovýchovná jednota Orel ve Veřovicích byla založena 22. září 1919. Veřovický orel patřil pod okrsek Nový Jičín. Spolek se primárně věnoval tělovýchovné a kulturní činnosti. Byla založena orelská dechová hudba a v roce 1936 jazzová kapela. Po sletu, který se konal v Brně v roce 1922, nastal velký rozmach spolku, veřovický Orel se začal účastnit mnoha veřejných cvičení. Během okupace byly tělocvičné spolky Orel rozpuštěny.⁵⁶

Po druhé světové válce začal být Orel opět činný, ale jen do února 1948, kdy byl opět zakázán. O pár měsíců později byl Orel označen za protistátní. Majetek spolku byl zabaven a předán spolku Sokolu. I přesto, že byla orelská jednota ve Veřovicích rozpuštěna, stále fungovala orelská kapela a celkově mezi lidmi žilo orelské podvědomí. Veřovičtí Orli se stali součástí organizace Modré květy, která nesouhlasila s komunistickým režimem. Někteří obyvatelé Veřovic, kteří byli členy této organizace, se zapojili do protikomunistického odboje. Ovšem tito členové byli v roce 1951 odsouzeni k trestu odnětí svobody na několik let. Od této doby byla činnost Orla omezena.⁵⁷

⁵⁴ *Veřovice 1411–2011*, Veřovice, 2011, s. 34.

⁵⁵ Tamtéž, s. 34–35.

⁵⁶ Tamtéž, s. 39.

⁵⁷ Tamtéž, s. 39–40.

Činnost veřovického Orla byla obnovena v prosinci 1990. Od roku 2000 se začal počet členů zvyšovat a činnost Orla byla více aktivnější. Po obnovení své činnosti se snažil Orel získat zpět své hřiště, to se jim nepodařilo, ale obcí Veřovice jim byla vyplacena částka, za kterou koupili pozemek, na němž vybudovali Orlovnu a nové hřiště. Hřiště bylo zprovozněno v roce 2006, budova Orlovny v roce 2007.⁵⁸

Orlovna je centrem společenského a sportovní dění v obci. Orlovna i hřiště jsou k dispozici široké veřejnosti. V budově Orlovny se nachází posilovna, hřiště, společenská místnost pro stolní tenis, stolní fotbal, ale i pro nejrůznější oslavy a jiné příležitosti. Na hřišti je možno hrát tenis, fotbal, florbal nebo basketbal.⁵⁹

3.3 AFC Veřovice

První zmínka o fotbalu ve Veřovicích pochází z roku 1930, kdy se začalo s budováním fotbalového hřiště na Lacinově. V roce 1931 se začalo na hřišti hrát a byl ustanoven fotbalový klub SK Veřovice. Hřiště bylo z důvodu malých rozměrů v roce 1933 přestěhováno na Kučerovo. SK Veřovice byl zařazen do III. B třídy Slezské župy. V době nastupujícího fašismu byl klub zrušen.⁶⁰

V roce 1940 se začal opět ve Veřovicích hrát fotbal, ale na orelském hřišti. O rok později se pronajal pozemek na Večeřákově a právě zde klub obnovil svou činnost opět pod názvem SK Veřovice. V roce 1944 se utvořilo družstvo dorostu, o dva roky později družstvo žáků. V roce 1948 klub začal hrát pod hlavičkou TJ Sokol Veřovice. Zanedlouho bylo vybudováno hřiště na Hyklově, na kterém se hrají zápasy dodnes.⁶¹

V roce 1990 se z Tělovýchovné jednoty vyčlenil samostatný klub AFC Veřovice.⁶²

V roce 2006 vznikla příprava pro ty nejmenší hráče fotbalu a rovněž v tomto roce vzniklo družstvo žen. K velkým úspěchům patří postup A mužstva v sezóně 2008/2009 do krajské soutěže. Další sezónu A mužstvo vyhrálo I.B třídu a postoupilo do I.A třídy.⁶³

⁵⁸ *Veřovice 1411–2011*, Veřovice, 2011, s. 40.

⁵⁹ Tamtéž, s. 40.

⁶⁰ Tamtéž, s. 55.

⁶¹ Tamtéž, s. 55.

⁶² Tamtéž, s. 56.

⁶³ Tamtéž, s. 56

V současné době má fotbalový klub 4 týmy a to družstvo mužů, žen, žáků a přípravku. Klub pořádá i nejrůznější společenské akce jako je tradiční Maškarní ples, podílí se na akcích, které pořádají ostatní organizace nebo obec Veřovice.⁶⁴

3.4 Český svaz včelařů

28. října 1933 se uskutečnila druhá porada včelařů (první porada v roce 1932 byla rozpuštěna), na které byla odeslána žádost Ústředí včelařských spolků v Brně o založení včelařského spolku. Členy spolku byli veřovičtí a bordovičtí včelaři. Bordovice setrvaly jako člen spolku až do roku 1948, od této doby patřily k Lichnovu. Místo Brodovic byla k spolku připojena Ženklaava, která byla členem do roku 1954.⁶⁵

Spolek byl od svého vzniku velmi aktivní. Členové sázeli stromy a rostliny k rozšiřování včelí pastvy nebo navštěvovali odborné přednášky. V době okupace byla činnost spolku omezena. Schůze byly zakázány a příděly cukru k zakrmení včel byly minimální. Po okupaci došlo k dalšímu rozvoji spolku. V roce 1951 byl na místní základní škole založen učitelem Albínem Tománkem včelařský kroužek, ten však později zanikl. V roce 1968 bylo slavnostně otevřeno včelařské středisko, které se během dalších let rozšiřovalo.⁶⁶

V současné době ve spolku převažují občané vyššího věku. Mladí lidé nemají o včelaření zájem, i když v posledních letech do spolku přibyli i mladší členové.

3.5 Lyžařský klub

Mezi významné lyžaře, kteří přispěli k rozvoji tohoto sportu v obci, patřili Jindřich Kocián st., který závodil už před druhou světovou válkou a patřil k nejlepším v župních závodech, a Jan Brusenbach, který neměl vyhraněnou specializaci a závodil za pohorskou jednotu Frenštát pod Radhoštěm na úrovni kraje i republiky.⁶⁷

Z roku 1943 pochází první zmínka o organizovaném lyžování ve Veřovicích. Jako všichni sportovci, i lyžaři patřili do tělovýchovné jednoty Sokol. Od roku 1956 se začala rozšiřovat sjezdovka v obci. Největší rozvoj lyžařského oddílu nastal v roce 1957, od této doby se začaly pořádat lyžařské závody a oddíl se prosazoval v krajských přeborech. Od roku

⁶⁴ AFC Veřovice, z. s. [online, cit. 2018-11-24]. Dostupné z: <https://afcverovice.php5.cz/>.

⁶⁵ *Veřovice 1411–2011*, Veřovice, 2011, s. 42.

⁶⁶ Tamtéž, s. 43.

⁶⁷ Tamtéž, s. 52.

1961 se začal konat memoriál Jana Brusenbacha. V roce 1967 se začala stavět lyžařská chata a také nový vlek, který vedl až na vrchol sjezdovky. Od počátku 80. let se velmi aktivně rozvíjelo běžecké družstvo. Mladí běžci obsazovali první místa v krajských závodech.⁶⁸

Koncem prosince 1990 byla Tělovýchovná jednota Veřovice rozčleněna na tři subjekty a vznikl tedy Lyžařský klub Veřovice.⁶⁹

Klub každý rok pořádá nejrůznější akce, od sportovních až po společenské – kácení máje nebo gulášové slavnosti.

3.6 Myslivecké sdružení

Myslivecké sdružení bylo založeno 23. března 1948. V době svého založení mělo sdružení 12 členů. V několika dalších měsících členové postavili čtyři krmelce, zaseli směsku pro zimní krmení nebo obstarali krmení pro koroptve. První hon se konal 24. října 1948.⁷⁰

V roce 1949 byla postavena první střelnice. V roce 1955 byli koupeni první dva lovečtí psi, v dalších letech každý myslivec choval už svého vlastního loveckého psa. V roce 1951 byl spolek přejmenován na Lidovou mysliveckou společnost, v roce 1963 byl název změněn na Myslivecké sdružení Veřovice, který se používá dodnes.⁷¹

Každý člen musí složit zkoušky, které jsou důležité pro jeho členství. Důraz se klade i na sledování nových poznatků a jejich zavádění do praxe. Práce myslivců vyžaduje spoustu jejich volného času, členové byli ovšem vždy ochotni pomáhat místnímu JZD při sezónních pracích nebo odpracovat hodiny při brigádách.⁷²

Do nedávné doby byly Mysliveckým sdružením pořádány hubertské večery, ty se už ovšem nekonají. Sdružení se podílí na nejrůznějších akcích pořádaných obcí Veřovice.

3.7 Kynologický klub

Kynologický klub byl založen 16. května 1971. Cvičiště bylo vybudováno na pozemku za „Tománkovou skálou“. Prvním předsedou klubu se stal Karel Škarpa. Klub byl původně

⁶⁸ *Veřovice 1411–2011*, Veřovice, 2011, s. 52–53.

⁶⁹ Tamtéž, s. 53.

⁷⁰ Tamtéž, s. 47.

⁷¹ Tamtéž, s. 48.

⁷² Tamtéž, s. 48.

pobočkou kynologické organizace v Kopřivnici. Později patřil pod tři organizační složky a to byly Svazarm, Moravskoslezský kynologický svaz a Český kynologický svaz.⁷³

V roce 1994 veřovický klub pořádal Mistrovství republiky Moravského kynologického svazu dospělých, mládeže a mladých plemen a v roce 1998 Mistrovství republiky Moravského kynologického svazu mládeže a mladých plemen. V roce 2000 klub vystoupil z Moravskoslezského svazu a stal se členem Českého kynologického svazu, pod který patří většina kynologických klubů. Místní kynologický klub dosahuje velmi dobrých výsledků a v roce 2007 se stal pořadatelem Mistrovství České republiky mládeže.⁷⁴

Mezi závody, které klub každoročně pořádá, patří O cenu Veřovic a Memoriál Karla Škarpy. Klub také organizuje pravidelně Noční obranářský závod a Závody pro každého majitele psa. Klub se účastní i nejrůznějších akcí pro veřejnost, především to jsou vystoupení pro děti a mládež a to nejen ve Veřovicích, ale i v nejbližším okolí. Členové klubu jsou velmi úspěšní na závodech v různých odvětvích kynologie.⁷⁵

3.8 Český zahrádkářský svaz

Založení Českého zahrádkářského svazu ve Veřovicích se datuje 27. srpna 1971. V době svého založení měl svaz 25 členů a počet členů stále narůstal. V 80. letech měl 160 členů a patřil mezi jednu z největších organizací v obci. V této době byla založena zahrádkářská osada v části obce, která je nazývána „kolonie“. Tento pozemek sloužil k potřebám organizace nebo zájemcům k zřízení své vlastní zahrádky.⁷⁶

Od založení po současnost jsou organizací pořádány přednášky, někdy i exkurze do šlechtitelských stanic. I když jsou členy organizace lidé ve vyšším věku, její činnost je stále aktivní. Každoročně Český zahrádkářský svaz pořádá kácení máje. Podílí se i na dalších akcích, které jsou obcí pořádány.⁷⁷

⁷³ *Veřovice 1411–2011*, Veřovice, 2011, s. 37.

⁷⁴ Tamtéž, s. 37.

⁷⁵ *Kynologický klub Veřovice* [online, cit. 2018-11-24]. Dostupné z: <http://www.kkveřovice.websnadno.cz/KDO-JSME.html>.

⁷⁶ *Veřovice 1411–2011*, Veřovice, 2011, s. 42.

⁷⁷ Tamtéž, s. 42–43.

3.9 Klub důchodců

Klub důchodců je jedním z nejmladších spolků. V místní kronice je jako datum založení klubu uvedeno 28. prosince 1998. Podle poznámek jedné ze zakladatelek měl být klub založen už v roce 1997. Klub důchodců je velmi aktivní, pravidelně se konají schůzky členů, jsou pořádány zájezdy a turistické výlety.⁷⁸

⁷⁸ *Veřovice 1411–2011*, Veřovice, 2011, s. 51.

4 Dějiny školství v obci Veřovice

4.1 Historie školství v obci do roku 1877

Vyučování v obci Veřovice začalo po roce 1691, jak dokazují zápisy kronik z okolních obcí. Do té doby žáci navštěvovali školu ve vedlejší obci Mořkov. Vyučování ve Veřovicích nejprve probíhalo v dřevěném domě č. 55 a prvním učitel byl Pavel Bartoň, který v tomto domě vyučoval. Během následujících let se počet žáků zvyšoval, proto byla potřeba zajistit větší prostory k vyučování. Byla pronajata větší místnost na zdejším fojtství. V této době učitelské povolání vykonávali místní domkaři, kteří sice neměli vyšší vzdělání, ale jelikož uměli číst, psát a počítat, byli pro tuto činnost vhodní.⁷⁹

21. května 1788 byla krajským úřadem povolena stavba nové školy. Nová budova školy se nacházela východně od místní fary a byla postavena v roce 1792 jako jednotřídní škola. Prvním učitelem v této nové škole se stal Josef Keller.⁸⁰

V roce 1807 navštěvovalo školu 112 dětí, 43 chlapců a 69 dívek. Vyučování v jednotřídní škole bylo náročné a mnoho žáků se ani během povinné šestileté školní docházky, která v té době stanovovala velké množství žákovských úlev, nenaucilo číst a psát. Rozdělení třídy na dvě oddělení s dopoledním a odpoledním vyučováním bylo zavedeno v roce 1857.⁸¹

Od roku 1850 probíhalo vyučování s novým učitelem Josefem Duškem. Výuka v budově postavené v roce 1792 probíhala do roku 1877. Po tomto roce se z této školy stal chudobinec, kde pobývali obyvatelé obce, kteří neměli domov, většinou byli nemohoucí, a tudíž nemohli pracovat.⁸²

4.2 Historie školství v obci do roku 1945

Nynější budova školy se začala stavět 18. září 1876, kdy byl slavnostně položen základní kámen. Děti do této nové školy byly uvedeny 28. prosince 1877 v počtu 258 žáků. Škola byla původně dvoutřídní, ve které vyučoval Josef Dušek se svým synem, od roku 1884 byla trojtřídní, s přiděleným pomocným učitelem.⁸³

⁷⁹ *Základní škola Veřovice 1877–1997*. Veřovice, 1997, s. 1.

⁸⁰ *Almanach: Základní škola Veřovice (1877–2017)*. Veřovice, 2017, s. 6.

⁸¹ *Základní škola Veřovice 1877–1997*. Veřovice, 1997, s. 1.

⁸² *Almanach: Základní škola Veřovice (1877–2017)*. Veřovice, 2017, s. 6.

⁸³ Tamtéž, s. 6.

Původně budova školy měla tři učebny. Jedna se nacházela v přízemí a další dvě byly v prvním poschodí. V prvním patře se ještě nacházel byt pro podučitele. V přízemí byl byt pro nadučitele s kuchyní, dvěma světnicemi a sklepem. Školní budova byla až k podnoží vystavěna z lomového kamene, nad podnoží z pálených cihel. Střechu pokrývala břidlice, vedlejší stavby, které ke škole patřily, byly kryté šindelem.⁸⁴

V roce 1889 odešla podučitelka slečna Adéla Boháčová a na škole se muselo vyučovat tak, jako na dvoutřídní škole. Počet žáků v první třídě byl tak vysoký, že učebna byla pro ně nedostačující a muselo být zavedeno polodenní vyučování, než bude přijat nový podučitel. První třída byla rozdělena na dvě skupiny s třemi odděleními. I. oddělení, tedy 1. školní rok, tvořilo skupinu nižší a navštěvovalo školu odpoledne. Vyšší skupina měla v II. oddělení druhý a v III. oddělení třetí školní rok a navštěvovala školu dopoledne. Druhá třída byla rozdělena na dvě oddělení a to následovně, I. oddělení tvořilo 4. a 5. školní rok a II. oddělení 6., 7., a 8. školní rok. V této třídě se vyučovalo celodenně. 1. března 1889 začalo vyučování jako ve škole dvoutřídní, s výjimkou polodenního vyučování v první třídě. V dubnu mezi dětmi vypukla epidemie spály a záškrtu, a proto musela být škola uzavřena a to od 8. dubna do 24. června 1889. Od dalšího školního roku škola opět fungovala jako trojtřídní.⁸⁵

Ve školním roce 1901/1902 nastoupilo do první třídy 111 žáků, přičemž učebna měla kapacitu 72 žáků. Žáci byli rozděleni na dvě oddělení, jedno oddělení bylo vyučováno v budově školy, druhé v místní usedlosti č. 118. Dne 18. července 1904 se začala stavět přístavba školy. Školní rok 1904/1905 začal až 1. října 1904 z důvodu dokončování přístavby školy. Tento školní rok fungovala škola už jako čtyřtřídní. V roce 1910 se stává ze školy čtyřtřídní pětitřídní a jednotlivé ročníky se podle počtu žáků dělí na oddělení. Visitační zpráva z roku 1911 školu hodnotí velmi kladně. Řízení školy je svědomité, docházka žáků je velmi uspokojivá.⁸⁶

Během roku 1915 byly nejen v obci, ale i ve škole pořádány nejrůznější sbírky, které měly nějakým způsobem pomoci těm, kteří bojují ve válce nebo kterých se válka značně dotkla. Byla uspořádaná peněžní sbírka na opatření protéz, sbírky ve prospěch vdovského a sirotčího fondu nebo sbírka kovů. V pozdějších letech byly uskutečněny sbírky vlny nebo

⁸⁴ Digitální archiv Zemského archivu v Opavě. [online, cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=DF53DC3E100311E59408D4BED9A45B4B&scan=7>.

⁸⁵ Digitální archiv Zemského archivu v Opavě. [online, cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=DF53DC3E100311E59408D4BED9A45B4B&scan=13>.

⁸⁶ Digitální archiv Zemského archivu v Opavě. [online, cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=DF53DC3E100311E59408D4BED9A45B4B&scan=38>.

kaučuku. Mnohé sbírky byly ve prospěch fondů Červeného kříže. V květnu 1915 vydala zemská školní rada usnesení, které žákům mělo poskytnout úlevy ze školní docházky a to z důvodu přibírání dětí k hospodářským pracím. Úroda musela být sklizena, a jelikož bylo nedostatek mužských pracovních sil, sklízet musely i děti. Místní školní rada se nakonec dohodla na tom, aby žákům 7. a 8. věku byly poskytnuty úlevy ve školní docházce do listopadu 1915, úlevy následovaly pro žáky i v dalších letech po válce a to do roku 1922.⁸⁷

Ve školním roce 1915/1916 bylo zavedeno vyučování v rozsahu učební osnovy, která odpovídá školám čtyřtřídním a to z důvodu nedostatku učitelů na zdejší škole. Od 1. května do 30. září byl zaváděn letní čas, se kterým souviselo, že hodiny ve škole musely být nastaveny tak, aby odpovídaly správnému zvonění na vyučování. Někteří místní učitelé museli nastoupit vojenskou službu. Po smrti císaře Františka Josefa I. v listopadu 1916 proběhla ve veřovickém kostele smuteční slavnost, kde se vzpomínalo na císaře a jeho činy. Na budově školy byl vyvěšen smuteční prapor.⁸⁸

Vzpomínku na svá školní léta ve Veřovicích sepsal pan Ladislav Bartoň. Zachycuje první školní rok v Československé republice po rozpadu Rakouskouslovenské říše.

„Narodil jsem se před první světovou válkou v roce 1913 a do školy nastoupil v roce 1919. Byl to první školní rok začínající v naší první Československé republice. Do školy jsme chodili bosí od Josefa (19. března) do Martina (11. listopadu). Pak jsme chodili do školy v podomácku vyrobených dřevácích. Ponožky se nenosily. V létě chodili bosí i dospělí, kožené boty byly vzácností. Dospělí, kteří kožené boty měli, si je šetřili. Vždy si je na neděli a svátky „vyglančili“. Na to byl černý krém zvaný šuviks, na který se naplivalo, malým kartáčkem nanaslo na boty a velkým kartáčem vyleštilo. Boty se nosily tak dlouho, až už nešly opravit. Do sněhu se k botám nosily holínky, které chránily holenní kosti a lýtka, nebo papuče, které z houně šili místní papučáři. Místo ponožek se nohy ovinuly onucemi.

Do školy jsem měl z čísla 8 jen pět minut. První třída byla v přízemí vlevo od vstupních dveří. V čele třídy byl stupínek (vyvýšená podlaha) s katedrou a tabulí. V rohu byl stojan s lavorem a pod ním džbán s vodou, který se doplňoval studniční vodou ze školního dvora za pomoci ruční pumpy.

⁸⁷ Digitální archiv Zemského archivu v Opavě. [online, cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=6DE122380E6A11E59025D4BED9A45B4B&scan=16>.

⁸⁸ Digitální archiv Zemského archivu v Opavě. [online, cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=6DE122380E6A11E59025D4BED9A45B4B&scan=22>.

Nad katedrou na čelní straně, kde dříve visel obraz našeho císaře pána, nyní visel obraz našeho prvního prezidenta (osvoboditele) Tomáše G. Masaryka a kříž. V lavicích od okna seděla děvčata a v lavicích od dveří chlapci. V blízkosti dveří stála železná kamna, která se vytápěla uhlím. V žádné třídě nesmělo chybět plivátko, které používali jen učitelé.

V první třídě nás začal učit řídící učitel Julius Lohrer, který se vrátil z vojny s průstřelem v lýtku – ještě zcela nevyhlášeným. Jako školní pomůcky jsme sebou nosili: slabikář, početnici, tabulku z černé břidlice, zabudovanou do dřevěného rámečku a k tomu kamínek, kterým se po tabulce bíle psalo. Tabulka se mazala hadříkem. Ve vyšších třídách, kde se začínalo psát do sešitů perem, měly lavice zabudovány kalamáře, do kterých se plnil antracenový inkoust z litrové láhve.

V předškolních letech jsme si hrávali jen na vojáky s opásanými dřevěnými šavlemi. A toto dětské válečnictví se s námi přeneslo do školních let. Jakmile jsme vyšli na cestu ze školní uličky, už začal válečnický boj dolňáků proti hornákům. V zimě to byla spíše zábava s koulováním, ale v létě se bojovalo naostro kamením. Leckdo pak měl modřinu na hlavě, kam dopadla dobře mířená nepřátelská střela. To nás k tomu vychovávala I. světová válka, do které museli nastoupit naši otcové, a která si vyžádala přes 60 lidských životů jen v naší vesnici, Když nám tu bojovnost učitelé pomalu z hlavy vytloukli, začali jsme si cestou ze školy hrávat s barevnými kuličkami, které se začaly prodávat v obchodech.

Učitelé mohli neposlušné žáky tělesně trestat. Někteří k tomu používali osvědčené rákosky, jiní nechávali klečet na stupínku u katedry. Rodiče byli pro, aby učitelé neposlušné žáky trestali. Věděli ze své zkušenosti, že si to jejich děti zaslouží a také doma často k výchově používali osvědčeného koženého opasku.

Na učitele vzpomínám vždy jen s láskou. Byli to naši další vychovatelé po rodičích, kteří nás vedli ke konečnému cíli po lepších a vzdálenějších životních cestách. Držím jim palce v jejich boji za své požadavky. Na učitelích vždy bude ležet vzdělanost našeho národa, a proto by se nemělo na nich šetřit.“⁸⁹

V roce 1918 po dlouhodobé nemoci zemřel řídící učitel Josef Dušek, který tuto funkci zastával od roku 1886. Narodil se ve Veřovicích a téměř 40 let vykonával učitelskou profesi. Byl velmi oblíbený pro svou milou a přímou povahu. Po úmrtí Josefa Duška byl řízením školy pověřen František Horák, ten v této funkci setrval krátce, a byl vystřídán Aloisem

⁸⁹ Základní škola Veřovice 1877–1997. Veřovice, 1997, s. 3–4.

Jurečkou, který nečekaně zemřel. Po něm funkci vykonával Josef Pavlík, ovšem od ledna 1919 řídicím učitelem se na delší dobu stal Julius Lohrer.⁹⁰

Někteří učitelé se před a po vyučování modlili, někteří ne. Správci školy přišly deputace na nemodlení. Správce školy odkazoval na výnos, podle kterého učitelé nejsou povinni se modlit. Velký kříž, který byl umístěn ve 4. třídě B byl nahrazen menším.⁹¹

Ve školním roce 1923/1924 byly zavedeny nové vyučovací předměty a to občanská nauka a výchova, ruční výchovné práce a nauka o domácím hospodářství. V tomto školním roce byla veřovická škola rozšířena z pětitřídní na šestitřídní. Dne 25. června 1924 projížděl veřovickým nádražím zvláštní vlak s prezidentem Tomášem Garrigue Masarykem. Při této události byly na místním nádraží přítomny školní děti a učitelský sbor. Všichni přítomní lidé mohli pana prezidenta v okně vlaku dobře vidět.⁹²

V roce 1926 byl řízením školy pověřen Eduard Hůlka. V témže roce byla zřízena v prostorách prádelny správce školy školní jídelna, která byla zrušena v roce 1924. Na všech školách, včetně veřovické, bylo nařízením ministerstva školství a národní osvěty od 1. listopadu do konce února na zkoušku zavedeno vyučování se začátkem v půl deváté. Počátek výuky v půl deváté setrval i v druhém pololetí.⁹³

V roce 1928 projížděl Veřovicemi prezident Tomáš Garrigue Masaryk, už ne vlakem, jak tomu bylo v roce 1924, ale automobilem. Ve školní kronice je nalepen článek z novin Lubina. Prezident Tomáš Garrigue Masaryk projížděl Veřovicemi 23. června 1928. U Lípy Svobody se shromáždilo obecní zastupitelstvo v čele se starostou Františkem Bartoněm, žáci, učitelský sbor, hasičský sbor, místní muzikanti a další obyvatelé Veřovic i sousedních vesnic. Celá obec byla vyzdobena nejrůznějšími prapory a vítacími nápisy. Na příjezd prezidenta celé shromáždění čekalo přes dvě hodiny. O tři čtvrtě na sedm prezident vjel do Veřovic. Místní děti se chytly za ruce a vytvořili přes silnici řetěz, aby pana prezidenta ve Veřovicích na chvíli zdržely. Auto s panem prezidentem u dětí zastavilo. Karel Beseda, žák 1. třídy, pana prezidenta pozdravil za všechny chlapce a Martička Kociánová, žačka 2. třídy, ho pozdravila

⁹⁰ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=6DE122380E6A11E59025D4BED9A45B4B&scan=30#scan31>.

⁹¹ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=6DE122380E6A11E59025D4BED9A45B4B&scan=39#scan38>.

⁹² *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=6DE122380E6A11E59025D4BED9A45B4B&scan=49>.

⁹³ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=6DE122380E6A11E59025D4BED9A45B4B&scan=58#scan57>.

za všechna děvčata. Pan prezident oběma dětem podal ruku. Následně řídící učitel Eduard Hůlka poprosil pana prezidenta o podpis do školní kroniky, což následně udělal. Poté pan prezident nasedl do svého auta a v doprovodu hudby odjížděl směrem do Frenštátu pod Radhoštěm. Podpis pana prezidenta byl následující den, 24. června, vystaven ve škole na výstavce žákovských prací, kde ho mohli shlédnout všichni návštěvníci. Podpis prezidenta lze nalézt ve druhém díle Kroniky školy Veřovice na straně 114.⁹⁴

V únoru 1929 udeřily velmi kruté mrazy. Nejnižší teploty klesaly až k minus 33 °C. Mnoho ovocných stromů pomrzlo, mráz ohrožoval i dobytek. 11. února při ranní mši ve Veřovicích dokonce panu faráři zmrzlo váno v kalichu. Ministerstvem školství a národní osvěty bylo nařízeno zastavení vyučování a to od 18. února až do konce tohoto měsíce. Záchody ve škole byly zamrzlé, bylo málo uhlí k topení a ve třídách teplota dosahovala po zatopení minus 10 °C.⁹⁵

V prosinci 1930 byl zaveden školní rozhlas. Děti z 5. třídy mohly slyšet slavnostní hlášení řídícího učitele. O prázdninách roku 1931 proběhly ve škole rozsáhlejší opravy. Byla opravena střecha, kterou do tříd zatékalo. Všechna okna ve škole byla zvětšena, byl zvýšen počet záchodů z šesti na deset a byl zaveden záchod pro učitele, který do té doby ve škole nebyl vůbec zřízen. Hlavní dveře byly vyměněny novými, budova školy byla obílena a v případě potřeby i omítnuta. Ve třídách bylo zavedeno elektrické vedení pro žárovky a pro zásuvky.⁹⁶

Během školního roku 1938/1939 přibylo ve škole 33 dětí a to z důvodu zabrání Sudet. Zabráním městských škol v nedalekých městech Novém Jičíně, Kopřivnici a Štamberku se vrátilo na místní školu asi 10 dětí. Ostatní děti byly z rodin uprchlíků, četníků a financů, kteří byli na základně služby do Veřovic přiděleni. Vyhlášením mobilizace ze dne 23. na 24. září 1939 bylo ve veřovické škole na krátkou dobu zavedeno střídavé vyučování ve třech učebnách. Některé místnosti školy byly využívány k vojenským účelům.⁹⁷

⁹⁴ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=6DE122380E6A11E59025D4BED9A45B4B&scan=41>.

⁹⁵ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=6DE122380E6A11E59025D4BED9A45B4B&scan=64>.

⁹⁶ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=6DE122380E6A11E59025D4BED9A45B4B&scan=78>.

⁹⁷ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=6DE122380E6A11E59025D4BED9A45B4B&scan=104>.

Od počátku války byly na škole pravidelně oslavovány narozeniny Adolfa Hitlera, Emila Háchy nebo výročí zřízení Protektorátu Čechy a Morava. V roce 1941 nastoupil nový řídící učitel František Jiříček, který vystřídal Eduarda Hůlku. 15. listopadu 1940 bylo na místní škole nařízeno zavedení německého jazyka jako povinného předmětu, vyučovat se začal od druhého pololetí školního roku 1941/1942. Od 1. září 1941 se začalo vyučovat ve všech třídách a ve všech předmětech loajální výchově. Ve školním roce 1941/1942 trvaly vánoční prázdniny neobvykle dlouho a to od 20. prosince 1941 do 3. března 1942. V tomto školním roce byly zavedeny zdravotnické listy žáků a začaly pravidelné lékařské prohlídky žáků. Od školního roku 1942/1943 se stal řídícím učitel František Lindovský.⁹⁸

6. května 1945 byla obec Veřovice osvobozena Rudou armádou. 14. května 1945 bylo slavnostně zahájeno vyučování na veřovické škole. Díky zdejší mládeži, která ve škole pracovala na otevření školy, bylo v tak krátké době zahájeno vyučování. Asi 4 měsíce byla škola obsazena vojsky SS. Ke konci války budova školy sloužila jako německý polní lazaret a její stav byl katastrofální. I přesto se školu podařilo vyklidit a opravit ve velmi krátké době a mohla tak sloužit opět k vyučování zdejších žáků.⁹⁹

4.3 Historie školství v obci do roku 1989

Po skončení války mohly být ve školách opět slaveny 28. říjen, narozeniny prezidenta Beneše nebo žáci mohli zavzpomínat na pana prezidenta Tomáše Gariggua Masaryka. Ihned po válce je ovšem patrný vliv Sovětského svazu a komunistické strany na školství, jelikož na veřovické škole probíhaly oslavy Velké říjnové revoluce, učitelé se účastnili přednášek typu „Vyučování dějepisu v duchu nových učebních osnov“ nebo „Škola a výchova v SSSR a v západních zemích“. V letech 1946–1948 byla řídící učitelkou Jarmila Kuchařová.¹⁰⁰

V lednu 1947 byl na škole zaveden dvouletý plán. Tento plán si za cíl kladl zlepšení vyučovacích metod, doplnění vědomostí žáků zaviněných okupací, pořízení školních pomůcek zničených německým vojskem, doplnění učitelské a žákovské knihovny, zakoupení hygienických zařízení do školy, zprovoznění školního rozhlasu, stavba tělocvičny a následné

⁹⁸ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=E3F64EB90F3711E5A81DD4BED9A45B4B&scan=7>.

⁹⁹ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=6DE122380E6A11E59025D4BED9A45B4B&scan=106>.

¹⁰⁰ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=6DE122380E6A11E59025D4BED9A45B4B&scan=112>.

pořízení tělocvičného náradí a zavedení vodovodu do školy. Plán byl rozdělen do dílčích plánů pro jednotlivé měsíce.¹⁰¹

V kronice zcela chybí jakýkoliv zápis o únorových událostech 1948, je zde ale zápis o úmrtí ministra zahraničí Jana Masaryka, který je zde popsán jako skvělý ministr a skvělý člověk. Žáci se v tomto roce účastnili národní směny vítězství sběrem odpadových hmot. Celkem nasbírali 800 kilogramů papíru, 700 kilogramů hader, 200 kilogramů kostí a 8200 kilogramů starého železa. V dubnu 1948 byly slavnostně ve všech učebnách pověšeny portréty Josifa Vissarionoviče Stalina. V proslovu před shromážděnými žáky se mluvilo o bratrském spolenectví všech slovanských národů a především o významu úzkého spolenectví se Sovětským svazem, který se stal zárukou bezpečnosti proti případnému nepřátelskému útoku. Ředitelem školy od roku 1948 až do roku 1953 byl Zdeněk Caisberger.¹⁰²

Také byla školským zákonem v dubnu 1948 zavedena jednotná státní školská soustava. Tímto zákonem byla zavedena povinná devítiletá školní docházka. Obecní škola ve Veřovicích byla přejmenována na Národní školu ve Veřovicích. Výuka na škole probíhala pro 1.–5. ročník a žáci druhého stupně museli navštěvovat školy ve Frenštátě pod Radhoštěm, Štramberku, Kopřivnici nebo v Novém Jičíně.¹⁰³

Od 1. října 1949 ve škole fungovaly zájmové kroužky a to z výtvarné výchovy, zahrádkářsko-včelařský kroužek a dramaticko-pěvecký kroužek. Od listopadu 1949 až do konce dubna 1950 byly dávány všem žákům školy teplé přesnídávky, které měly zlepšit zdravotní stav dětí. Střídavě to byly polévky, kakaa, čaje nebo mléka se 2 rohlíky. Přesnídávky chystaly maminky žáků školy. Přesnídávky se podávaly i v některých dalších školních rocích. V březnu 1951 byl založen Pionýrský oddíl.¹⁰⁴

V roce 1953 se ředitelem školy stal Jaroslav Bača, který tuto funkci vykonával jen do roku 1955. Zákon z roku 1953 ustanovil povinnou osmiletou školní docházku. Vznikla Osmiletá střední škola ve Veřovicích. Žáci nemuseli dojíždět za výukou do okolních měst

¹⁰¹ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=6DE122380E6A11E59025D4BED9A45B4B&scan=114>.

¹⁰² *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=6DE122380E6A11E59025D4BED9A45B4B&scan=119>.

¹⁰³ *Almanach: Základní škola Veřovice (1877–2017)*. Veřovice, 2017, s. 23.

¹⁰⁴ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=6DE122380E6A11E59025D4BED9A45B4B&scan=130>.

a povinnou docházku mohli dokončit ve své obci. Zvýšil se počet žáků a byla nutná přestavba školy, aby vzniklo více tříd.¹⁰⁵

Školní rok 1954/1955 se zahajoval bez celoškolního shromáždění, důvodem bylo rozšíření infekční žloutenky v některých nedalekých obcích okresu. Zahájení probíhalo v jednotlivých třídách. Ředitel školy byl u zahájení školního roku v 1. třídě, kde pronesl stručný projev k rodičům žáků 1. třídy. V říjnu 1954 začala stavba školní kuchyně a jídelny, na které se podílelo i mnoho rodičů žáků školy. Stavba byla dokončena o letních prázdninách 1955. V letech 1955–1956 byl ředitelem školy opět Zdeněk Caisberger. Od dubna 1956 se stal ředitelem školy Jan Cmol, který ve své funkci setrval až do roku 1962.¹⁰⁶

V roce 1956 byla založena Družina mládeže, kterou vedla paní Marie Müllerová. I když neměla odbornou způsobilost, vedla družinu velice dobře. Veřovická družina byla vyhlášena nejlepší v okrese. Do družiny chodilo v průměru 35 žáků.¹⁰⁷

Ve školním roce 1957/1958 bylo zahájena stavba školní jídelny a školního včelínu. Členové SRPŠ se zavázali k 1000 hodinám prací, stavby se účastnili i členové učitelského sboru. Stavby byly dokončeny během školního roku 1958/1959.¹⁰⁸

V roce 1960 byly opět zavedeny základní devítileté školy. Název školy od tohoto školního roku zněl Základní devítiletá škola ve Veřovicích. Do deváté třídy nastoupilo několik žáků ze sousední obce Ženklaava. V inspekční zprávě z tohoto školního roku je uvedeno, že nedostatkem na škole je vysoký počet žáků v náboženství, což nevyhovovalo tehdejšímu režimu. Od roku 1962 až do roku 1972 byl ředitelem školy Zdeněk Caisberger.¹⁰⁹

Do prosince roku 1967 trvala generální oprava školní budovy. Vyučování během této opravy probíhalo v kulturním domě, v budově Místního národního výboru a v požárním domě. V rámci této opravy bylo přistavěno sociální zařízení, dva kabinety, byla zavedena voda ve všech částech školy a bylo nainstalováno nové osvětlení. I přes tyto úpravy ve škole stále chybí tělocvična nebo odborné učebny. V roce 1968 žáci školy vysadili k oslavě

¹⁰⁵ *Almanach: Základní škola Veřovice (1877–2017)*. Veřovice, 2017, s. 25.

¹⁰⁶ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=85B16E670F3411E5A81DD4BED9A45B4B&scan=4>.

¹⁰⁷ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=85B16E670F3411E5A81DD4BED9A45B4B&scan=26>.

¹⁰⁸ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=85B16E670F3411E5A81DD4BED9A45B4B&scan=31>.

¹⁰⁹ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=85B16E670F3411E5A81DD4BED9A45B4B&scan=47>.

50. výročí založení samostatné Československé republiky na školním pozemku Lípu Svobody.¹¹⁰

Od roku 1970 se začaly na škole pravidelně konat branné dny a výcviky civilní obrany. Ve školním roce 1971/1972 začal být vyučován nový předmět branná výchova. Od roku 1972 se stal ředitelem školy Břetislav Chovanec, který ve své funkci setrval až do roku 1984.¹¹¹

V roce 1974 byla v obci postavena mateřská škola, která do té doby v obci chyběla. Z roku 1975 je v kronice obce uveden celoroční plán školy, ze které je patrný vliv komunistické strany. Jeho nejdůležitější úkoly byly prohlubování účinnosti komunistické výchovy, zvyšování efektivnosti vyučování, prohlubování pracovní a polytechnické výchovy, zvyšování ideové, odborné a pedagogické úrovně učitelů a zkvalitnění řízení a kontroly. Těmito úkoly se škola řídila i v následujících letech. Jeden z efektivních výsledků působení školy a jejího plánu bylo snížení počtu dětí, které navštěvovaly náboženství. Přístavba školy, která začala v roce 1973, byla dokončena v prosinci 1975. Byla součástí akce „Z“. V této přístavbě se nacházely nové učebny, místnost pro školní družinu, odborné pracovny, kabinet, školní kuchyň a školní jídelna.¹¹²

Od školního roku 1976/1977 se stala platnou obsahová a organizační přestavba základní školy. Základní škola měla tvořit otevřený systém v návaznosti na všechny typy středních škol. Ve výuce byl kladen důraz na matematiku, hlavně na základní poznatky o množinách, které jsou základem všeho učiva v matematice. V 1. ročníku byl zaveden nový předmět prvouka, který měl děti naučit pozorovat jevy v přírodě a ve společnosti. Se stavbou tělocvičny, které je v provozu dodnes, se začalo v dubnu 1978 a v tomto školním roce nebylo v provozu školní hřiště a školní dílna.¹¹³

V roce 1981 bylo provedeno množství úprav v areálu školy. Příjezdové cesty byly vyasfaltovány, prostor před tělocvičnou byl vydlážděn, začala stavba nadstřešení chodby,

¹¹⁰ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=60BC39C03A5D11E4B1A0D4BED9A45B4B&scan=126>.

¹¹¹ *Almanach: Základní škola Veřovice (1877–2017)*. Veřovice, 2017, s. 32.

¹¹² *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=8073B4703A5F11E4B1A0D4BED9A45B4B&scan=138>.

¹¹³ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=8073B4703A5F11E4B1A0D4BED9A45B4B&scan=212>.

kteře mělo spojovat obě školní budovy, výstavba antukového hřiště a celkově byl areál školy zveleben. Ve školním roce 1984/1985 se stala ředitelkou školy Františka Švrčková.¹¹⁴

V osmdesátých letech byly pro školy velmi přínosné patronátní smlouvy s KMZ Tatra Kopřivnice, s oddělením VB Frenštát pod Radhoštěm a s BSP JZD Beskyd v Mořkově. Také se udržuje družební smlouva se školou v Olešné u Čadce. V říjnu 1986 se setkali učitelé z obou družebních škol. V červnu 1987 došlo k setkání nejen učitelů, ale i žáků na škole v Olešné.¹¹⁵

4.4 Školství od roku 1989 až po současnost

V listopadu 1989 byly ustanoveny změny v Ústavě. Úprava čl. 16 zajišťovala, „*aby veškerá kulturní politika v Československu, rozvoj vzdělání, výchova a vyučování byly vedeny v duchu vědeckého poznání a v souladu se zásadami vlastenectví, humanity a demokracie.*“ Na základě rozhodnutí ministerstva školství nebyli klasifikováni žáci 6.–8. ročníku z občanské nauky a žáci 8. ročníku z dějepisu.¹¹⁶

Františku Švrčkovou v ředitelské funkci v roce 1990 vystřídal Lubomír Graf, který byl ředitelem do roku 2000. Školní rok 1990/1991 začal v nových společenských podmínkách. Byly zavedeny změny ve vyučování. Důraz byl kladen na výuku cizích jazyků, a proto se začal od tohoto školního roku vyučovat německý jazyk ve všech třídách na druhém stupni. V 9. ročnících se začalo s postupnou výukou a vyučovalo se podle přechodného vyučovacího plánu. Došlo ke zrušení osobních listů žáků, nově byly zavedeny třídní výkazy s katalogovými listy. V hodinách vlastivědy, dějepisu a občanské nauky se začalo učit podle nových učebnic. Byla ukončena činnost Pionýrské organizace, jelikož žáci přestali mít zájem o tuto organizaci.¹¹⁷

Ve vzdělávání postupně docházelo k redukci učiva, podle nových osnov byla výuka koncentrována na zvládnutí základního učiva, na zvolnění tempa. Vytvářel se prostor pro

¹¹⁴ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=8073B4703A5F11E4B1A0D4BED9A45B4B&scan=303>.

¹¹⁵ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=F5458F0A3A6611E4B1A0D4BED9A45B4B&scan=80>.

¹¹⁶ *Almanach: Základní škola Veřovice (1877–2017)*. Veřovice, 2017, s. 41.

¹¹⁷ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=CC37DC9A3A6811E4B1A0D4BED9A45B4B&scan=55>.

procvičování učiva, které vedlo k trvalejšímu osvojení vědomostí a dovedností. Byl kladen důraz na vytvoření tvůrčí a klidné atmosféry nejen v jednotlivých třídách, ale i v celé škole.¹¹⁸

Důležitou událostí bylo 120. výročí založení školy ve Veřovicích. Největší oslavy probíhaly v květnu v roce 1997, kdy se konala slavnostní akademie, výstava, přátelské setkání všech bývalých i současných pracovníků školy za účasti zástupců obce, školského úřadu, členů výboru SRPŠ a mnoha dalších hostů. V rámci této události se konal turnaj v kopané s mezinárodní (německou) účastí. K tomuto výročí byla vydána pamětní publikace. Krátký sestřih z této významné události odvysílala oblastní televize.¹¹⁹

Od listopadu roku 1993 započalo pravidelné žákovské vysílání školního rozhlasu. V prosinci 1995 byla ustanovena Rada školy. Ve školním roce 1996/1997 přešla škola na devítiletou školní docházku a na vzdělávací program Základní škola. Žáci vydávali školní časopis, který měl název Školní okénko kamarádů a veřejnost byla jedenkrát měsíčně informovaná o životě a činnosti školy prostřednictvím školního okénka ve Zpravodaji obce Veřovice. V roce 1998 byla podepsána smlouva o přátelství mezi Základní školou v Lampertswalde a mezi Základní školou ve Veřovicích. Děti a dospělí obou škol se v období každých dvou let navštěvují a spolupráce trvá dodnes. V roce 1999 začala fungovat na škole první počítačová učebna, ve které se nacházelo osm počítačů se zapojením do sítě. Pedagogický sbor byl proškolen a rovněž jim byly ukázány vhodné programy pro výuku v jednotlivých předmětech. Žáci 7. a 8. ročníků mohli navštěvovat kroužek výpočetní techniky. Žáci 7. ročníku mají povinný předmět Práce s počítačem.¹²⁰

Od školního roku 2000/2001 byl ředitelem školy Petr Mokroš. Od 1. 1. 2003 škola získala právní subjektivitu a pod ředitelství školy spadá i místní mateřská škola. Na škole se realizoval projekt Nanečisto pro děti, které nastoupily do 1. třídy. Hlavním cílem projektu bylo upevnit komunikaci mezi školou a rodiči žáků. Projekt začal ve školním roce 2003/2004 a trval do roku 2014. Do všech tříd na 2. stupni byly umístěny počítače s připojením k internetu, aby žáci měli možnost ve výuce vyhledávat informace. Ve školním roce 2007/2008 započal školní vzdělávací program s názvem Srdce v 1. a 6. ročníku. V následujícím školním roce se podle vzdělávacího programu Srdíčko začala řídit školní

¹¹⁸ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=CC37DC9A3A6811E4B1A0D4BED9A45B4B&scan=77>.

¹¹⁹ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=CC37DC9A3A6811E4B1A0D4BED9A45B4B&scan=189>.

¹²⁰ *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=CC37DC9A3A6811E4B1A0D4BED9A45B4B&scan=190>.

družina. Škola se společně se školami z Belgie, Lotyšska, Maďarska, Slovinska a Katalánska zúčastnila programu COMENIUS. Hlavním úkolem programu bylo nacvičovat lidové tance typické pro každou zemi a poté je žáci prezentovali na závěrečném setkání v Belgii. Od školního roku 2011/2012 začalo na škole fungovat druhé oddělení školní družiny.¹²¹

V roce 2012 se stala ředitelkou školy Renata Štěpánová. Ve školním roce 2013/2014 byly obě budovy školy zatepleny a získaly nový vzhled. Proběhla rovněž oprava střechy na staré budově. Projekt Nanečisto vystřídal projekt Předškoláček. Jeho realizace započala v roce 2015 a zabývá se přechodem dětí z mateřské školy do základní školy. Škola se také v tomto roce zapojila do projektu „Cesta ke vzdělání“. Součástí projektu byly dvě hlavní aktivity. První z nich bylo pomocí čtenářských dílen dospět k zvýšení zájmu o čtenářství a čtenářské gramotnosti a celkově zkvalitnit čtenářství. Bylo zakoupeno 1063 knih, které byly rozmístěny do jednotlivých tříd. Druhou aktivitou byl zahraniční jazykově-vzdělávací pobyt pro žáky a to do Anglie. Škola se rovněž zapojila do projektu „Technické dovednosti“, jehož cílem bylo především rozvoj technických dovedností žáků na druhém stupni a rozvoj profesních dovedností učitelů pro výuku zaměřenou na zlepšování technických dovedností žáků. Ve školním roce 2016/2017 proběhly oslavy 140. výročí založení školy ve Veřovicích.¹²²

¹²¹ *Almanach: Základní škola Veřovice (1877–2017)*. Veřovice, 2017, s. 45–47.

¹²² *Almanach: Základní škola Veřovice (1877–2017)*. Veřovice, 2017, s. 48–54.

Závěr

Školství ve Veřovicích prošlo v průběhu dlouholetého vývoje řadou změn, které nebyly jednoduché. Velký vliv na školství měl samotný život v obci. Ne vždy škola mohla žákům nabídnout dokončení povinné školní docházky v místní škole, ale po usilovných změnách se to nakonec v roce 1953 podařilo. Celé generace rodin měly možnost navštěvovat základní školu ve Veřovicích. Dnešní základní škola má devět tříd a umožňuje žákům základní vzdělání absolvovat v obci, ve které žijí.

Z původně jednotřídní školy je dnes devítiletá základní škola, jejíž součástí je také mateřská škola. Budova dnešní školy se začala stavět v roce 1876 a prošla celou řadou změn a rekonstrukcí. V prvních letech fungování školy byl počet žáků tak vysoký, že žáci byli rozděleni do několika oddělení a muselo být zavedeno polodenní vyučování. Jelikož v obci bylo důležitou obživou pro většinu obyvatel zemědělství a mnoho dětí muselo svým rodičům pomáhat při sadbě a sklizni, byly pro žáky zavedeny úlevy z vyučování. Důležitou událostí nejen obce, ale i školy, byla návštěva tehdejšího prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka, který se podepsal do školní kroniky. Během druhé světové války byly některé místnosti školy využívány k vojenským účelům. Po válce nastala vláda komunistického režimu, což se odrazilo ve fungování a organizaci školy. V roce 1975 byla dokončena přístavba školy a od této doby má škola dvě budovy.

Cílem práce bylo zmapování vývoje školství v obci Veřovice. Zachycuje události, které se týkají historie naší země a jejich dopadu na školství v obci. Ve své práci jsem se snažila podat základní přehled o samotné obci a o vývoji školství, který je plný zajímavých a pestrých skutečností a událostí. Obsahuje základní informace o obci, její bohaté historii, památkách a železnici. Práce se věnuje také místním spolkům, které se podílely a stále podílejí na životě v obci a také ve škole.

Samotné téma práce je rovněž využitelné v kurikulu dějepisu a občanské výchovy na druhém stupni základní školy. Žáci tak získají základní informace o historii školství v obci v kontextu regionálních dějin. Mohou si udělat představu o tom, jak fungovalo školství a život v obci v různých časových obdobích a jaké dopady měly historické události na samotný vývoj školství.

Seznam zkratek

AFC – Amatérský fotbalový klub

BSP – Brigáda socialistické péče

c. k. – císařsko-královský

č. – číslo

JZD – Jednotné zemědělské družstvo

KZM – Kyjevský motocyklový závod

m. n. m. – metrů nad mořem

s. – strana

SK – Sportovní klub

SRPŠ – Sdružení rodičů a přátel

SS – Schutzstaffel

SSSR – Svaz sovětských socialistických republik

TJ – Tělovýchovná jednota

VB – Veřejná bezpečnost

Seznam použitých zdrojů

Prameny:

Kronika obce Veřovice, 1998–2004. Uložena na Obecním úřadě ve Veřovicích.

Veřovice 1411–2011, Veřovice, 2011. Uloženo na Obecním úřadě ve Veřovicích.

Literatura:

Almanach: Základní škola Veřovice (1877–2017). Veřovice, 2017.

BARTOŇ, Ladislav. *Pověsti, povídky a legendy*. Štramberk, 2003.

BESEDOVÁ, Božena. *Z historie obce Veřovice*. Praha, 2014.

CHOBOT, Karel. *Z minulosti obce Veřovice*, Veřovice, 1992.

KRÁLÍKOVÁ, Marie, Josef NEČESANÝ a Václav SPĚVÁČEK. *Nástin vývoje všeobecného vzdělání v českých zemích*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1977.

SOMR, Miroslav. *Dějiny školství a pedagogiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987.

ŠTVERÁK, Vladimír. *Stručné dějiny pedagogiky: vysokoškolská příručka pro studenty vysokých škol připravujících učitele*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1983.

VALIŠOVÁ, Alena a Hana KASÍKOVÁ. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1734-0.

Základní škola Veřovice 1877–1997. Veřovice, 1997.

Internetové zdroje:

AFC Veřovice, z. s. [online, cit. 2018-11-24]. Dostupné z: <https://afcverovice.php5.cz/>.

Digitální archiv Zemského archivu v Opavě. [online, cit. 2018-11-16]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/SearchBean.action;jsessionid=83521401DB0FB1651D41B420FA02CF32?searchType=basic>.

Kynologický klub Veřovice [online, cit. 2018-11-24]. Dostupné z: <http://www.kkverovice.websnadno.cz/>.

Obec Veřovice [online, cit. 2018-11-16]. Dostupné z: <http://www.verovice.cz/>.

Přílohy

Seznam příloh:

Příloha č. 1: Budova školy z roku 1877

Příloha č. 2: Budova školy dnes

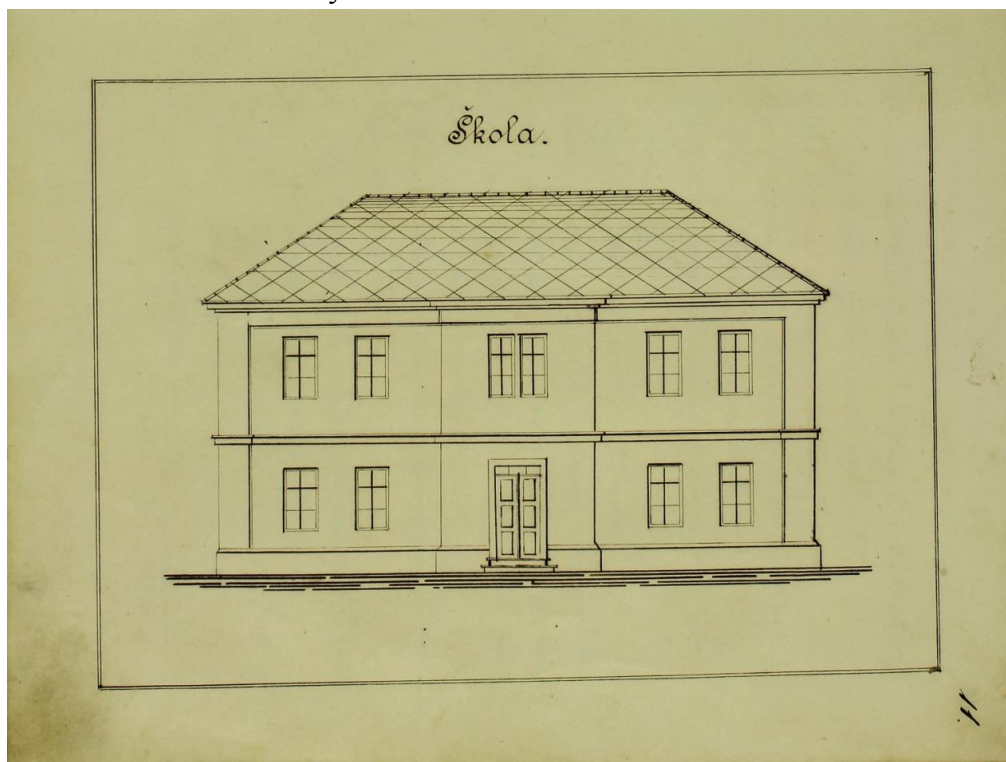
Příloha č. 3: Kostel Nanebevzetí Panny Marie

Příloha č. 4: Obecní úřad ve Veřovicích

Příloha č. 5: Socha vlčí hlavy držící v tlamě dítě

Příloha č. 6: Obecní znak

Příloha č. 1: Budova školy v roce 1877

Zdroj: *Digitální archiv Zemského archivu v Opavě*. [online, cit. 2019-03-19]. Dostupné z: <http://digi.archives.cz/da/permalink?xid=DF53DC3E100311E59408D4BED9A45B4B&scan=9>.

Příloha č. 2: Budova školy dnes

Zdroj: Foto Veronika Černochová

Příloha č. 3: Kostel Nanebevzetí Panny Marie

Zdroj: Foto Veronika Černochová

Příloha č. 4: Obecní úřad ve Veřovicích

Zdroj: Foto Veronika Černochová

Příloha č. 5: Socha vlčí hlavy držící v tlamě dítě

Zdroj: Foto Veronika Černochová

Příloha č. 6: Obecní znak

Zdroj: *Obec Veřovice* [online, cit. 2018-11-24]. Dostupné z: <http://verovice.cz/symboly-obce.php>.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Veronika Černochová
Katedra nebo ústav:	Společenských věd
Vedoucí práce:	Mgr. Pavel Krákora, Ph.D.
Rok obhajoby:	2019

Název práce:	Dějiny školství v obci Veřovice
Název práce v angličtině:	History of education in the village of Veřovice
Anotace práce:	Bakalářská práce se zabývá dějinami školství ve Veřovicích. První část práce se věnuje školství v českých zemích. Druhá část se zabývá obcí Veřovice, její historií a památkami. Třetí část je o spolcích v obci. Poslední část se věnuje vývoji školství v obci od počátků až po současnost.
Klíčová slova:	Obec Veřovice, spolková činnost, vývoj školství, kostel Nanebevzetí Panny Marie, železnice
Anotace v angličtině:	The bachelor thesis deals with the history of education in Veřovice. The first part is devoted to education in the Czech lands. The second part is about the village Veřovice, its history and the sights. The third part is about all the associations in the village. The last part is focused on the development of education in the village from the beginning to the present day.
Klíčová slova v angličtině:	The village of Veřovice, social activity, the development of the education, church, railway
Přílohy vázané v práci:	Příloha č. 1: Budova školy z roku 1877 Příloha č. 2: Budova školy dnes Příloha č. 3: Kostel Nanebevzetí Panny Marie Příloha č. 4: Obecní úřad ve Veřovicích Příloha č. 5: Socha vlčí hlavy držící v tlamě dítě Příloha č. 6: Obecní znak
Rozsah práce:	45 stran

Jazyk práce:	Český jazyk
---------------------	-------------